

Gud omfavner en mangfoldig menneskehet

Av: Biskop Atle Sommerfeldt

Fortellingene om hvordan mennesker med annen utrustning enn flertallet har blitt behandlet av kirke og samfunn, er en skamplott på vår kulturelle arv. Det er fortellinger om marginalisering, utstøtelse, spesialoppbevaring, medisinske og psykologiske eksperimenter, rasehygienisk folkemord og bortsortering. Dette er ikke spesielt for vår kultur eller vår tid, men kan gjenkjennes i de fleste kulturer og til de fleste tider. På en særlig måte viser denne behandlingen menneskehetens mørke side.

I vårt land og vår kultur har vi de siste 30 årene gjennomgått en radikal endring. Mennesker med spesielle behov har beveget seg nærmere fellesskapets sentrum og det legges til rette på en helt annen måte for at de skal kunne utvikle sine ressurser til glede for seg selv og for oss andre. Slik blir alle forandret ved at et nytt fellesskap etableres.

En måte dette har forandret kirken på, er at vi tydelig har erfart at religion og religiøs livstolkning spenner over et langt større lerret enn korrekt formulerte læresetninger i et trossamfunn. Slik har både deres og oss andres religiøsitet blitt rikere og mer mangfoldig.

En utfordring samfunnet og det offentlige har, er hvordan mennesker som får omsorg i bofellesskap og sykehjem skal få mulighet til å leve ut sin religiøsitet og sitt livssyn. Dogmet om livssynsnøytralitet har i realiteten gjort at den grunnleggende retten til religionsutøvelse er blitt fratatt mange av de menneskene som mottar omsorgstjenester fra det offentlige, og særlig de med størst behov for assistanse. De som har annerledes ressurser får ikke alltid anledning til å delta i et fellesskap der deres åndelige og religiøse behov ble gitt tilstrekkelig rom.

Julens kristne budskap har tre ord: Gud ble menneske. Mysteriet er at Gud – allherskeren og livets opphav og opprettholder, ble født i en liten stall i en liten by i et lite land og slik blir en del av mennesket og skaperverkets historie nedenfra og fra innsiden. Gud, som er helt annerledes enn menneskene og alt det skapte, blir som oss. Et nytt fellesskap mellom Gud og mennesker ble etablert i Betlehem den gangen slik at den gjensidige forskjelligheten oppheves i Jesusbarnet. Den fred som slik etableres mellom Gud og mennesker skaper grunnlaget for at forskjell mellom mennesker ikke skal lede til undertrykkelse, utstøtelse og ufred. Derfor kan engelen utbryte at fødselen i en stall i Betlehem er grunnlaget for fred på jord og blant menneskene.

En av årets viktigste julegaver er derfor at Helsedirektoratet og Samarbeidsrådet for Tros- og Livsynssamfunn under ledelse av Borg bispedømme har blitt enige om en veiledning for hvordan mennesker som mottar tjenester fra det offentlige skal få realisert sin rett til religionsutøvelse. I det største perspektivet er det unnselige heftet et håpsteget om et mer inkluderende samfunn på vei mot det fellesskapet Gud lover oss ved enden av vår livsvandring, et regnbuefellesskap av mennesker som er forskjellige og annerledes, men nettopp derfor en del av Guds mangfoldige menneskehet.